

KESKI-SUOMEN TURVALLISUUS- JA VALMIUSTOIMIKUNTA (Laajennettu kokoonpano)

Aika: **Torstai 21.3.2024 klo 8.00–8.58**

Paikka: **Etäkokous (eTUVE)**

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 8.00.

Ukrainassa sotatilanne on ennallaan. Rintamalinjat ovat pysytelleet stabiileina ja asemasodan vaihe jatkuu. Sotaa käydään pääosin tykistöllä, ohjuksin ja droonein. Ukrainan sotatoimia vaikeuttaa krooninen ammuspula.

Ukraina on tehnyt iskuja Venäjän puolelle muun muassa öljyjalostamolle. Mediassa on viime päivinä spekuloitu Venäjän valmistelevan mahdollista uutta suurhyökkäystä.

EU-maat ovat osoittaneet Ukrainalle tukea aseavun ja rahallisten tukipakettien muodossa. Euroopan komissio on osoittanut ASAP-asetuksen mukaisesti 500 miljoonan euron rahoituksen ampumatarviketuotannon kasvattamiseksi. Osa rahoituksesta saatiin myös Suomeen ja Keski-Suomeen Nammo Vihtavuoren saatua 10 miljoonan euron tuotantotuen.

Yhdysvaltojen suuri Ukrainan tukipaketti on poliittisessa pattitilanteessa kongressissa.

Viikonloppuna järjestetyt Venäjän presidentinvaalit on uutisoitu perustellusti näytösvaaleiksi. Jännityksellä odotetaan syksyllä pidettäviä Yhdysvaltojen presidentinvaaleja.

Hybridivaikuttamista on ilmennyt etenkin digitaalisen ja kyberturvallisuuden puolella. Laaja-alaisen vaikuttamisen yhtenä ilmentymänä on muun muassa Suomen itärajan kiinni pitäminen.

Suomen, Ruotsin ja Norjan pohjoisosissa toteutettu suuri NATO:n sotaharjoitus oli merkittävä pohjoisen ulottuvuuden kannalta.

Myös Ruotsista on viimein (7.3.) tullut Naton jäsen.

Terveysturvallisuustilanne on rauhallinen ja vakaa. Kausiluonteiset infektioepidemiat ovat hiipumaan päin.

Valtakunnassa meneillään olevat työtaistelut ja työmarkkinoihin liittyvät erimielisyydet kiristävät ilmapiiriä ja poliittista päätöksentekoa. Työtaistelulla on myös suoria vaikutuksia huoltovarmuuteen muun muassa polttoainejakeluun.

2. Maahanmuuttoviraston ja Suomen Punaisen Ristin tilannekatsaus

Maahanmuuttovirasto:

- Henkilöstöresursseja on lisätty mm. kaksi suunnittelijaa rekrytoitu
- Kaikki suoraan hankitut vastaanottokeskukset on irtisanottu ja asiakkaat siirtyvät kilpailutettuihin keskuksiin. Kilpailutetuissa keskuksissa otetaan käyttöön lisäpaikkoja ja lisäkeskusoptioita.
- Itärajan tilannetta seurataan kevättä kohden mentäessä. Varautumista ja skenaariotyöskentelyä tehdään ja valmius on hyvä. Keskuksissa on hyvin tilaa myös mahdollisille uusille itärajalta tuleville asiakkaille.
- Valtakunnallisesti asiakkaiden kokonaismäärä on noin 31 000, joista 18 700 asuu vastaanottokeskuksen järjestämässä majoituksessa ja 12 500 yksityismajoituksessa. Määrä on laskenut yli 10 000 asiakkaalla puolen vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Ukrainalaisia on jonkin verran myös palannut kotimaahansa, mutta pääosin lasku selittyy kuntiin siirtymisellä.
- Vastaanottojärjestelmästä siirtyy kuntiin viikoittain noin 450–200 asiakasta. Uusia asiakkaita saapuu Suomeen muutama sata/viikko.
- Viime vuonna kuntiin siirtyi hieman yli puolet niistä asiakkaista, joilla olisi siihen mahdollisuus. Maahanmuuttovirastolle on asetettu tämän vuoden tulostavoitteeksi nostaa määrä 70 %:iin. Tavoitteen saavuttamiseksi tehdään aktiivista työtä vastaanottokeskuksissa. Migrin tehtävänä on yleinen tiedottaminen mm. tiedotustilaisuuksien ja kokousten järjestäminen. Yhteistyötä tehdään eri viranomaisten ja toimijoiden kesken.

Suomen Punainen Risti / Keski-Suomen vastaanottotoiminnan tilanne:

- Valtakunnallisen tilanteen mukaisesti myös Keski-Suomen vastaanottokeskusten asiakasmäärät ovat laskusuunnassa, joskin lasku on ollut suhteellisen verkkaisista. Suurimpana muuttujana Jyväskylä, jossa asiakasmäärä laskenut noin sadalla asiakkaalla edelliseen katsaukseen nähden. Jämsän ja Saarijärven osalta pudotus on ollut maltillisempaa.
- Keski-Suomessa vastaanottojärjestelmän kokonaisasiakasmäärä on 2094. Määrä on kahden viime kuukauden aikana laskenut noin 150 asiakkaalla.
- Kuntiin siirtyminen on asiakkailla ajankohtaista, mutta läheskään kaikki kotikuntamerkintään oikeutetut eivät ole sitä hakeneet.
- Kilpailutuksen myötä kaikki Keski-Suomen vastaanottokeskustoiminta siirtyy Kotokunta Oy:lle. Hemcaren osalta siirtymä tapahtuu toukokuun alussa ja 1.6. alkaen myös SPR:n vastaanottotoiminta Keski-Suomen alueella päättyy. Siirto tapahtuu liikkeenluovutuksena, eikä aiheuttane merkittäviä muutoksia asiakaskenttään tai henkilökuntaan.
- SPR:n rooli viranomaista avustavana tahona säilyy. Laajamittaisen maahantulon palvelulupauksen periaatteen noudattamiseen liittyvää kokonaisuutta ja valmiutta tarkastellaan järjestön sisäisesti.

KSTURVA:n laajennetun kokoonpanon kokouksiin pyydetään jatkossa vastaanottotoiminnan puheenvuoro Kotokunta Oy:n edustajalta.

3. Aluehallintoviraston tilannekatsaus

Katsaus muistion liitteenä 1.

4. Huoltovarmuuskeskuksen tilannekatsaus

Yleiset havainnot:

- Työtaistelujen ilmoitettu pidentyminen heikentää todennäköisesti Suomen huoltovarmuutta ja hankaloittaa sen turvaamista. Vaikka polttoaineita Suomessa on ja niitä koko ajan valmistetaan, jakeluterminaalien kuuluminen lakon piiriin estää niiden saamista käyttöön. Työtaisteluilla on merkittäviä vaikutuksia yritysten toimintaedellytyksiin, jatkuvuuteen, toimitusketjuihin ja toimitusvarmuuteen.
- Toistaiseksi lakon huoltovarmuusvaikutukset ovat jääneet lieviksi välttämättömimpien tuotteiden, palveluiden ja kriittisen infrastruktuurin toimivuuden osalta. Huoltovarmuusvaikutuksia on pyritty ennakoimaan ja ennaltaehkäisemään asianomaisten tahojen ja toimijoiden välisellä jatkuvalla kommunikaatiolla ja yhteistyöllä.
- Lakko on jo vaikuttanut merkittävästi polttoainehuollon järjestämiseen. Toiminnanharjoittajien ja myös Huoltovarmuuskeskuksen erityisjärjestelyillä Suomen polttoainejakelu on kyetty turvaamaan lähes normaalisti
 - Linja-autoliikenteen polttoaineiden osalta tilanne on rauhoittunut
 - RoRo -liikenne jatkuu tietyin rajoittein
 - Nestekaasun toimituksissa voi esiintyä paikallisia häiriöitä
 - Rautateiden tavarakuljetuksiin kohdistuu merkittäviä työtaistelutoimia
 - Satamien toiminta on pysähtynyt pääosin (pl. poikkeusluvan saaneet tuotteet)
- Näyttää todennäköiseltä, että lakon pitkittyessä dieselin ja myös bensiinin saatavuushäiriöt yleistyvät. Häiriöiden välttämiseksi HVK pitää ensisijaisena, että liitot rajaisivat polttoainejakelun riittävän laajasti pois lakon piiristä.
- Lentopolttoaineen jakelussa ennakoidaan olevan häiriöitä työtaisteluiden toisella viikolla. Huoltovarmuuskriittiset lennot turvataan erityisjärjestelyin.
- Työtaistelut voivat aiheuttaa viiveitä huolto- ja viankorjaustöihin kuljetusten viivästymisten myötä.

5. Keski-Suomen hyvinvointialueen (sote) tilannekatsaus

Sote-toimintavalmius:

- Toimintavalmius on pääosin hyvä
- Infektioepidemiat ovat helpottumassa
- Sairaansijat: Sairaala Novan ja alueellisen osastotoiminnan ruuhkautuminen on helpottumassa.

- Henkilöstövaje:
 - Lääkärit: perusterveydenhuolto, erityisesti pohjoisessa Keski-Suomessa
 - Erikoissairaanhoido: osa erikoisaloista
 - Hoitajat: kaikilla hoidon portailla
 - Ensihoito: jonkin verran vajetta, ei juuri vaikutusta toimintaan
 - Asumispalvelut: merkittävä henkilöstövaje -> asumisyksiköiden paikkoja joudutaan sulkemaan
 - Lääkeraaka-aineiden pula jatkossa mahdollinen -> saatavuusongelmat ja hintojen nousu

- Uhkakuva: Kesäsijaisten saaminen on erittäin vaikeaa kaikilla vastuualueilla

Hyvaksin kyvykkyys häiriö- ja poikkeustilanteiden hallintaan etenee oikeaan suuntaan: valmiussuunnitelmat, evakointisuunnitelmat, kuntien ja hyvinvointialueen yhteistoiminta sekä viestinnän kehittäminen.

STM ja Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskus kokoavat kansallisesti hyvinvointialueilta tilannetietoja lakkojen vaikutuksista.

Esiteltiin 6.-7.3.2024 järjestetyn PAPU-harjoituksen sisältöä Keski-Suomen hyvinvointialueen osalta. Harjoitus koettiin tärkeänä ja tarpeellisena. Kehittämiskohteiksi nousivat mm. tiedonkulku, reaaliaikaisen kommunikaation tarve ja tiedotuskanavien kehittäminen sekä työnjako- ja vastuukysymykset.

Puheenjohtaja korosti säännöllisen harjoitustoiminnan tärkeyttä ja totesi, että häiriö- ja poikkeusolojen viestinnästä keskusteltiin myös varsinaisen KSTURVA:n kokouksessa viime viikolla.

6. Poliisin tilannekatsaus

- Poliisin toimintavalmius on Keski-Suomessa normaalitasolla ja vahvuudet asialliset. Toimintakyky on normaali eikä erityisiä, toimintaa haittaavia tekijöitä ole havaittu.
- Kesän yleisötapahtumien suunnittelu on jatkuu ja yleisötapahtumien oheisvaikutuksia seurataan.
- Poliisihenkilöstöön on kohdistunut joitakin uhkatapauksia ja vaikuttamisyriytyksiä, jotka ovat olleet mediassa esillä, ja ovat aina haastavia organisaation kannalta. Organisaation tuella ja säädösten mukaisilla toimilla tilanteita pyritään selvittämään mahdollisimman vähin vaikutuksin työturvallisuuden takaamiseksi ja riskien minimoimiseksi.
- Seurataan lakkotilanteen vaikutuksia ja yleistä kehitystä. Tilanteita pyritään ennakoimaan ja takaamaan Poliisin toimintakyky lakon mahdollisista laajemmista vaikutuksista huolimatta.

7. Pelastuslaitoksen tilannekatsaus

Kirjalliset kommentit kokoukselle: KSTURVA:n sihteeri, valmiuspäällikkö Pasi Vilhunen on virkavapaalla 31.12. saakka. Sijaiseksi on nimitetty 1.4. alkaen Mikko Thusberg. KSTURVA:n yhteyshenkilönä toimii toistaiseksi riskienhallintapäällikkö Pauli Nurminen.

8. Puolustusvoimien tilannekatsaus

Keski-Suomen aluetoimisto:

- Paikallispuolustusharjoitus (PAPU) 6.-7.3.2024:
 - o Maavoimien esikunnan johtama kokonaisuus, joka toteutetaan kaksi kertaa vuodessa maaliskuussa ja syyskuussa
 - o Keski-Suomessa alueellista harjoituskokonaisuutta koordinoi Keski-Suomen aluetoimiston päällikkö
 - o Kiitettiin kaikkia harjoitukseen osallistuneita organisaatioita
 - o Huhtikuun lopulla yhteinen palautetilaisuus harjoitukseen osallistuneille
- Aluetoimiston toimintakyky on hyvä ja lakisääteiset tehtävät täytetään.
- Aluetoimiston päällikkö Yrjö Lehtonen ilmoitti siirtyvänsä reserviin ja kiitti KSTURVA-toimijoita hyvästä yhteistyöstä. Aluetoimiston uudeksi päälliköksi on määrätty everstiluutnantti Matti Anttila, joka aloittaa tehtävässä 3.4.

Ilmasotakoulu:

- Ilmasotakoulun turvallisuustilanteessa ei ole muutosta aiempaan, tilanne on vakaa.
- Ilmasotakoulun edustajana KSTURVA:n sihteeristössä 1.4. alkaen apulaisosastopäällikkö, majuri Harri Kirjavainen.
- Puolustusvoimissa käytetään nykyään hybrdivaikuttamisen sijaan termiä laaja-alainen vaikuttaminen eli laava. Tämä pitää sisällään hybrdivaikuttamisen lisäksi myös sotilaallisen vaikuttamisen keinoja. Puolustusvoimat pohtii alueellisten laavakoulutusten toteuttamista, pilottina viime vuoden lopulla Oulussa järjestetty koulutus.

Puheenjohtaja esitti KSTURVA:n puolesta Yrjö Lehtoselle lämpimät kiitokset aktiivisesta osallistumisesta maakunnan kokonaisturvallisuuden yhteistyöhön.

9. Havaitut ongelmat ja tukitarpeet muille toimijoille

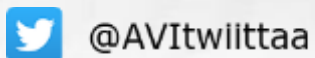
Ei ollut.

10. Seuraava kokous

to 30.5.2024 klo 8–9 (eTUVE)

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 8.58.

KS Turva, laajennettu kokoonpano 21.3.2024

Aluehallintoviraston toimintakyky on normaali; ei merkittäviä havaintoja tahallisesta häirinnästä.

1. Viimeaikaiset väestönsuojeluun liittyvät sisäministeriön julkaisut
 1. [Väestönsuojelun nykytila ja kehittämistarpeet : Selvityshankkeen loppuraportti - Valto \(valtioneuvosto.fi\)](#)
 2. [Evakuointien suunnittelu ja toimeenpano-ohje : Väestön siirtäminen poikkeusoloissa - Valto \(valtioneuvosto.fi\)](#)

2. LSSAVIn Kokonaisturvallisuuden yhteistoimintaryhmän kokous on ke 27.3.2024

3. Alueellinen valmiustoimikunta kokoontuu joka 2. kuukausi – seuraavat kokoukset ovat 18.4.2024 ja 30.5.2024, sen jälkeen elokuussa 2024 ellei kesän aikana ilmene tarvetta kokoontua
 1. Ennakkotietona; jäseniltä ja varajäseniltä edellytetään vähintään suppeaa turvallisuusselvitystä, asian ohjeistus käsitellään myöhemmin

4. Valmiutta kohottavat harjoitukset
 1. LSSAVIn viime vuonna järjestämän alueellisen valmiusharjoituksen loppuraportit ovat valmistuneet ja ne on julkaistu AVIen julkaisut –sivustolla, julkaisujen numerot ovat 232 ja 233
 - [LSS23-valmiusharjoitus: Säteilymittaukset ja säteilytilannekuva \(avi.fi\)](#)
 - [AVI julkaisupohja](#) Beredskapsövningen LSS23: Strålningsmätningar och lägesbilden över strålningsläget

5. Alueelliset maanpuolustuskurssit
 1. Alueellisen maanpuolustuskurssin erikoiskurssit (2 kpl/LSSAVI) teemalla ”Henkinen kriisinkestävyys” järjestetään lokakuussa; asiasta tarkemmin myöhemmin.

6. Muuta ajankohtaista
 1. Valtion aluehallintouudistus etenee vauhdikkaasti; asiasta tiedotetaan hyvin, joten siitä ei ole mitään uutta kerrottavaa